

Бочаров П.
ННЦ «Інститут аграрної економіки»,
м. Київ, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ У АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ

Корпоративний менеджмент – це системний процес, який керує та спрямовує роботу компанії на досягнення її цілей. Менеджери повинні розуміти стратегічні цілі компанії, щоб працювати над розподілом ресурсів компанії для досягнення цих цілей. Менеджери на одному та на різних рівнях повинні налагодити обмін інформацією, який призводить до того, щоб усі поточні роботи рухалися в правильному напрямку. Також вони повинні мати ефективні професійні стосунки з виконавчими посадовими особами, правлінням та представниками акціонерів. Ці відносини повинні уособлювати довіру та повагу, що є основою реальної співпраці між керівниками компанії та іншими стейкхолдерами [1].

Класично корпоративний менеджмент здійснюється за такою стратегією:

1. Розробка місії та візії.
2. Визначення цінностей компанії.
3. Аналіз поточної позиції.
4. Встановлення цілей.
5. Оцінка ресурсів.
6. Визначення тактичних та операційних цілей.
7. Планомірне впровадження стратегії.

Осучаснення економічних відносин ринковими механізмами та глобалізацією, що відбуваються в усіх секторах національної економіки, призвело до перетворень та структурних зрушень суспільно-економічних інтересів суб'єктів господарювання, появи нових інтеграційних процесів, модернізації форм організації й суспільного поділу праці, змін у розміщенні виробництва і галузевих продуктивних сил.

Перехід до ринкових відносин в агропромисловому виробництві, їх розвиток за об'єктивним законом концентрації й монополізації спричинив системну міжгалузеву дезінтеграцію, диспаритет у ціноутворенні на засоби виробництва і предмети споживання, загострив конкуренцію і посилив концентрацію на галузевих товарних ринках [2].

Згідно із розпорядженням Антимонопольного комітету [3], якщо частка ринку трьох найбільших ринкових агентів перевищує 50% і певний суб'єкт господарювання належить до них, то його становище називають монопольним (домінуючим).

Так, в Україні найбільш концентрованими є ринки м'яса птиці, свіжих яєць, фруктових та овочевих соків, де частка ринку трьох найбільших агентів перевищує 70%. Також умовам віднесення до монопольного стану відповідають ринки м'яса охолодженого, олії соєвої, цукру бурякового, впритул наблизеними є

стани на ринках консервованих овочів, соняшникової олії (нерафінованої) тощо. До того ж, лідерами усіх товарних ринків агропродовольчої продукції є інтегровані суб'єкти господарювання та транснаціональні корпорації [2].

Інтегровані суб'єкти господарювання корпоративного типу значно краще забезпечені основними і оборотними засобами виробництва порівняно із іншими виробниками сільсько-господарської продукції. Технологічні рішення базуються на використанні високоефективних систем виробництва й переробки продукції, логістичних мереж, ефекту масштабу та застосуванні автоматизації на основі новітніх інформаційних та комунікаційних технологій, що дозволяє не лише повністю контролювати виробничий процес, а й забезпечувати та контролювати якість кінцевої продукції на відповідність її світовим стандартам.

Отже, у майбутньому, у зв'язку із тенденцією до відкриття ринку землі в Україні, буде два ймовірних сценарія розвитку корпоративного менеджменту в аграрному секторі: 1) глобалізаційні інтеграційні процеси продовжать свій планомірний логічний розвиток, і на ринок зайдуть іноземні інвестори; 2) вітчизняні олігополії ще більше зміцнять свої позиції.

Однак, Становлення та розвиток корпоративних інтегрованих суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки не є стихійним чи випадковим явищем, а є планомірним і цілеспрямованим процесом, що супроводжується трансформаціями законодавства. Мотивами транснаціоналізації аграрного сектора економіки України є розширення ринків збуту продукції міжнародних корпорацій, порівняно низька вартість робочої сили, земельних та інших природних ресурсів, мінімізація трансакційних витрат компаній, зниження транспортних витрат і митних платежів, оптимізація податкового навантаження, диверсифікація ризиків [2].

Подальше еволюціонування організаційних форм, суспільного поділу праці, розміщення виробництва будуть безпосередньо пов'язані із розвитком інформаційно-телекомунікаційних технологій, роботизацією та подальшим глобалістичним впливом як на норми споживання (попит), так і на способи виробництва (пропозиція). Темпи таких змін щорічно прискорюються, і важливо слідкувати за їх динамікою, щоб передбачувати наступні зрушення.

Використана література:

1. *Smyth D.* What Is Corporate Management? URL : <https://bizfluent.com/13720828/coo-vs-ceo-how-they-differ-in-a-small-business>.
2. *Гуторов А. О.* Розвиток інтеграційних відносин у аграрному секторі економіки: теорія, методологія, практика. ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2017. 571 с.
3. Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку : розпорядження Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 №49-р. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0317-02> (дата звернення : 01.05.2017).